

Студент 2 курсу
факультету економіки та права ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто питання стосовно інтеграції України. Проведено аналіз позитивних та негативних сторін подальшого вибору напрямку розвитку країни.

Аннотация. Рассмотрены вопросы относительно интеграции Украины. Проведен анализ положительных и отрицательных сторон дальнейшего выбора направления развития страны.

Annotation. Der Artikel befasst sich mit der Frage der Integration der Ukraine. Die Analyse der positiven und negativen Seiten der Auswahl der Richtung der Entwicklung, und ob es seine Erwartungen.

Ключові слова: інтеграція, Європейський Союз, Митний союз, процес, торгівля, суспільство, ринок.

В умовах глобалізаційних процесів, що відбуваються у світі, об'єднання країн у різноманітні союзи й суспільства, економіка кожної держави стає частиною світової економіки. Це потребує, особливо від тих країн, які не так давно стали на шлях ринкових відносин, використання світового досвіду управління народним господарством. Перспективи економічного розвитку України пов'язані зі світовим інтеграційним процесом. Приєднання до світової спільноти тільки тоді дасть позитивні здобутки країн, коли йому буде передувати об'єктивна оцінка стану національної економіки, визначення резервів її економічного зростання, прогнозування наслідків економічної політики держави.

Теоретичні аспекти європейських інтеграційних процесів були закладені в працях вчених, які відстоювали різні теорії інтеграції, наприклад Ш. Мозлер, К. Офульс, Е. Хаас, К. Армстронг, Дзяд О. В., Квасова В. В., Лівшиця Р. З., Луць Л. А., Мацюка А. Р. та ін. Це свідчить про актуальність даної проблеми, тому і зумовило вибір напрямку дослідження в науковому і практичному аспектах.

Метою статті є дослідження змісту, особливостей та перспектив інтеграції України. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання: дати визначення поняттю "інтеграція"; визначити значення та особливості європейської та євразійської інтеграції для України; з'ясувати основні результати від курсу України на євроінтеграцію; визначити основні шляхи усунення усіх можливих перешкод на шляху до інтеграції України.

Теоретичні напрацювання та практичний інтерес до проблем інтеграції виникли в 50 – 60-х роках, але глобального характеру розвиток інтеграційних процесів набув у 90-ті роки ХХ століття. Міжнародна економічно інтеграція – це процес господарського-політичного об'єднання держав на основі розвитку стійких взаємозв'язків та поділу праці між національними господарствами, взаємодії їх виробничих структур на різних рівнях та формах. Як зазначив Топорнін Б. М., термін "інтеграція" прийшов на зміну поняттю "міжнародне співробітництво", яке не відображало сутності нових інтенсивних форм співпраці держав [1, с. 33]. Сучасні процеси глобалізації та регіоналізації незмінно приводять до формування великих інтеграційних угруповань, основною метою яких стає системний захист внутрішнього ринку, реалізація спільних секторальних та горизонтальних політик. Характерним прикладом таких мегарегіональних об'єднань може слугувати Європейський союз [2, с. 5].

Як зазначають вчені Дзяд О. В. та Рудік О. М., європейська інтеграція – це багатогранний, складний процес, який супроводжується розвитком соціальних політик у практично всіх сферах суспільного життя країн, має добровільний та поступовий характер і базується на загальних та функціональних принципах права. Якщо безпосередньо розглядати процес європейської інтеграції для України, то необхідно з цього приводу зазначити, що для України європейська інтеграція – це модернізація економіки та залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій; підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробника; можливість виходу на єдиний внутрішній ринок Єврозою; наближення соціальних умов України до європейських стандартів; активізація культурного і людського взаємобміну і т. д. У свою чергу неможливо уникнути й негативних факторів, а саме: неспроможність нести фінансовий тягар внесків до ЄС; зростання конкуренції з боку товаровиробників країн-членів ЄС. Можуть виникнути такі ризики: витіснення національного виробника з внутрішнього ринку; необхідність пошуку партнерів та інвесторів з метою модернізації виробництва; зниження конкурентоспроможності національної сільськогосподарської продукції на внутрішньому ринку [3, с. 86–87].

Не слід забувати про Євразійську інтеграцію – Митний союз з Росією. Він також має ряд переваг та недоліків. До першого належить: забезпечення ефективного функціонування вільної торгівлі з державами – членами; мінімізація нетарифних обмежень у двосторонній торгівлі; гарантований доступ енергоносіїв в Україну через території держав-членів. Стосовно недоліків: Митний союз СНД – це утворення "єдиної митної території", що не відповідає національним інтересам України та підриває її державний суверенітет; виникає реальна перспектива того, що Україна братиме участь у відновленні СРСР [3, с. 82].

Беручи до уваги те, що вступ України до ЄС є важливим кроком у розвитку України як правової, демократичної держави, слід додати, що інтеграція України в Європу сьогодні є можливою. Україна була і залишається частиною Європи та європейської культурної традиції, а тому інтеграційні процеси в європейській структурі є об'єктивно історично обумовлені як її національним та культурним розвитком, так і правовим. Як зазначається у Постанові Верховної Ради України "Про рекомендації парламентських слухань про взаємовідносини та співробітництво України з Європейським Союзом", реалізація курсу на європейську інтеграцію України є

невід'ємним елементом внутрішніх реформ, спрямованих на економічне зростання, підвищення рівня життя народу, становлення громадянського суспільства [4].

Так, наприклад, відомий дослідник С. Пирожков вважає, що Україна є регіональною, виключно європейською державою, тобто її власні національні інтереси виявляються через загальноєвропейські структури. Водночас такі українські науковці, як Ф. Рудич та О. Дергачов, схильні розглядати її як державу бірегіональну, тобто таку, яка одночасно належить до двох регіонів – Європи та Євразії, причому в обох Україні належить периферійне положення.

В результаті інтеграції України в будь-якому разі в національну економіку проникне іноземний капітал, що може спричинити неоднозначні наслідки, але все ж таки є необхідною умовою прискорення темпів економічного розвитку України, що стимулюватиме промислове виробництво та забезпечить умови стійкого, швидкого економічного зростання і збільшення рівня суспільного добробуту в державі. Але водночас не заперечується, що використання іноземного капіталу є неоднозначним за своїми наслідками для країни-реципієнта процесом, який проявляється через складну взаємодію комплексу як позитивних, так і негативних тенденцій на макро-, мезо- та макрорівнях [5]. Зрозуміло, що в основі успіху будь-якого міждержавного інтеграційного процесу лежать економічні передумови і чинники. Особливо це стосується країн з перехідною економікою, до яких відноситься і Україна. Якщо Україна стане членом ЄС, то зобов'язуватиметься виконувати критерії членства у цій організації, одним із яких є рівень життя населення, який, на жаль, на даний момент не відповідає встановленим даним.

Звісно ситуація в Україні бажає очікувати кращого, але не все так погано, у деяких випадках вона навіть краща за стан економіки окремих країн ЄС. Проте Україна, все ж таки, не відповідає стандартам ЄС. Та незважаючи на численні економічні та політичні проблеми, Україна намагається втілити в життя власну зовнішньоекономічну стратегію, основою якої є європейський вибір, та довести, що вона дійсно гідна називатися членом ЄС.

Таким чином, Україна повинна створити сприятливе для економічного зростання та іноземного інвестування інституціональне середовище шляхом активного перепрофілювання стратегії на інтеграцію у міжнародну ринкову систему. Досвід країн, що активно включалися у світове господарство з питань глобалізації інвестиційних процесів, переконує, що переваги від орієнтування на таку мету є значними і починають з'являтися задовго до реальних інвестицій. Гармонізація економічної політики та законів України з тими, що існують у розвинених країнах, забезпечить впевненість у вибраному напрямі економічного та політичного розвитку, залучення іноземних інвестицій та сприятиме економічному зростанню.

Наук. керівн. Пономаренко О. О.

Література: 1. Вісник академії правових наук України. – 2012. – № 4. – С. 33. 2. Європейська інтеграційна політика : навч. посібн. / А. М. Поручник, В. І. Чужиков, Д. О. Ільницький та ін. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 451. 3. Грищенко А. Економіка України. – 2012. – № 7. – С. 82–87. 4. Про рекомендації парламентських слухань про взаємовідносини та співробітництво України з Європейським Союзом : Постанова Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3. – С. 22. 5. Бережна І. Ю. Фінансові ринки й цінні папери / І. Ю. Бережна. – 2011. – № 6. – С. 18.